

Tabell 3-k

Anslag på frie inntekter i 2025 for kommunane

Tabell 3 viser anslag på vekst i frie inntekter for kommunane frå 2024 til 2025. Som frie inntekter reknar ein skatt på inntekt, formue og naturressursskatt, samt rammetilskot. Alle tala er i nominelle kroner. Prisveksten i kommunesektoren frå 2024 til 2025 er anslått til 4,1 prosent.

Veksten i frie inntekter frå 2024 til 2025 blir berekna frå anslag på rekneskap for 2024 i statsbudsjettet for 2025. Skatteinntektene for kommunane i 2025 er anslått til 253,6 mrd. kroner, inkludert skatt på inntekt og formue, naturressursskatt og eigedomsskatt o.a. For kommunane er veksten i frie inntekter frå 2024 til 2025, berekna ut ifrå anslag på rekneskap, nominelt 5,8 prosent. I tabell 3-k er ikkje eigedomsskatt o.a. inkluderte for kvar einskilde kommune og summerte for kvart fylke, men inngår berre på landsnivå.

I avsnittet under følgjer hovudprinsippa for berekning av anslaget på frie inntekter i 2025 og veksten frå 2024 til 2025.

Om skatteinntektene

Skatteinntektene, inkl. inntektsutjamning, er den storleiken det er knytt mest uvisse til i veksten i frie inntekter. Samla skatteinntekter for kommunane i 2024 og 2025 blir anslått av Finansdepartementet i statsbudsjettet for 2025. For å anslå skatteinntektene for kvar kommune tek ein utgangspunkt i skatt per innbyggjar i kommunen i 2023, framskrive med innbyggjartalet i 2024. Ut ifrå skatt i 2023 framskriven med innbyggjartal for 2024, blir det rekna ut kva prosentdel som kvar kommune får av berekna samla skatt. Denne prosentdelen blir i utgangspunktet nytta vidare til å fordele samla skatteanslag på inntekt og formue mellom kommunane både for 2024 og 2025. I utrekninga blir naturressursskatten halden konstant, med tal frå inntektsåret 2023. Det er gjort særskilte berekningar for å ta omsyn i endringar i skattegrunnlaget for 2025, sjå eige avsnitt under.

Metoden trekkjer i retning av at kommunar som har høgare vekst i talet på innbyggjarar enn landsgjennomsnittet frå 2024 til 2025, får høgare vekst i skatteinntektene enn det som følgjer av føresetnadene for berekninga. Det motsette kan vere tilfellet for kommunar med svakare vekst i talet på innbyggjarar enn gjennomsnittet for landet. Inntektsutjamninga for 2025 tek òg utgangspunkt i innbyggjartalet per 1. januar 2025.

Anslag på inntektsutjamning er inkludert i skatteanslaget. For 2024 og 2025 er den symmetriske utjamninga i skatteinntektene for kommunane høvesvis 60 og 62 prosent. Kommunar med skatteinntekter under 90 prosent av landsgjennomsnittet får i tillegg ein tilleggskompensasjon, som blir finansiert av alle kommunar med eit likt trekk per innbyggjar.

I samband med innføringa av nytt inntektssystem for kommunane blir eigarinntekter tekne ut av skattegrunnlaget for 2025, medan formuesskatten blir redusert med ein firedel. I dei kommunevise anslaga for skatteinntekter i 2025 er det teke utgangspunkt i

faktisk skatt for 2023 og gjort eit anslag på korleis endringane i skattegrunnlaget til kommunane vil slå ut.

I berekningane er skatt på eigarinntekter og ein fjerdedel av formuesskatten erstatta med eit anslag på inntektsskatten (ekskl. naturressursskatt), på bakgrunn av endelege tal over formuesskatt og eigarinntekter i 2022. For å få eit anslag på fordelinga av inntektsskatt i 2023 er tala for naturressursskatt for 2023, eigarinntekter i 2022 og formuesskatt i 2022 trekte frå rekneskapstala for skatt på inntekt og formue i 2023. Bortfallet av eigarinntekter og formuesskatt er deretter erstatta med inntektsskatt etter fordelinga av resterande inntektsskatt i 2023 og slik at dei samla skatteinntektene for alle kommunar blir som dei samla faktiske skatteinntektene i 2023. Metoden er elles som forklart over.

Om rammetilskotet

Tala for rammetilskot 2024 er henta frå revidert nasjonalbudsjett 2024.

Rammetilskotet for 2025 er vist i tabell 1-k. Dei kommunevise anslaga på frie inntekter i 2024 og 2025 inkluderer ikkje ufordelte skjønsmidlar. Dei ufordelte skjønsmidlane er inkluderte i alle summar for fylka. Den berekna veksten på fylkesnivå inkluderer derfor dei ufordelte skjønsmidlane i 2024 og 2025, men det ikkje er tilfelle på kommunenivå.

For å gjere tala samanliknbare blir frie inntekter for 2024 korrigererte for eventuelle oppgåveendringar, regelendringar og innlemmingar av øyremerkte tilskot i 2025. I 2025 er summen av alle korrigeringar for kommunane 3,3 mrd. 2024-kroner. Korreksjonane er viste i innleiinga til Grønt hefte, og er nærmare omtalt i Prop. 1 S for Kommunal- og distriktsdepartementet. Korreksjonar på kommunenivå er i hovudsak gjort etter kostnadsnøkkelen, med unntak av korreksjonar for saker som blir eller vart gjeve med ei særskild fordeling på post 60 *Innbyggjartilskot* i revidert nasjonalbudsjett eller tidlegare. Tala for Risør og Tvedestrand kommunar er korrigererte for grenseendringar frå 1. januar 2025.

Det er ikkje korrigerert for satsingar innanfor veksten i frie inntekter utover dette.

Kolonne 1 – Anslag på frie inntekter i 2024

Kolonne 1 viser anslag på rekneskap for frie inntekter i 2024. Anslag på rammetilskotet til kommunane, eksklusive skatteutjamninga, er henta frå revidert nasjonalbudsjett 2024. Skatteinntektene er framskrivne i samsvar med skatteanslaget for 2024 i statsbudsjettet for 2025, med lik vekst for alle kommunar og innbyggjartal per 1.1.2024.

Kolonne 2 – Anslag på oppgåvekorrigererte frie inntekter i 2024

Frie inntekter i kolonne 2 er anslag på rekneskap korrigerert for oppgåveendringar, regelendringar og innlemming av øyremerkte tilskot. Det er teke utgangspunkt i det same skatteanslaget som i kolonne 1. Oppgåveendringane er omtalte nærare i innleiingsteksten til Grønt hefte og Prop. 1 S (2024–2025) for Kommunal- og distriktsdepartementet.

Kolonne 3 – Anslag på frie inntekter i 2025

Kolonne 3 viser anslag på frie inntekter i 2025. Anslag på rammetilskotet til kommunane, eksklusive inntektsutjamninga, er henta frå kolonne 7 i tabell 1-k. Skatteinntektene er framskrivne i samsvar med skatteanslaget for 2025 i Prop. 1 S (2024–2025), og i tråd med omtalen i innleiinga over.

Kolonne 4 – Anslag på korrigert vekst frå 2024 til 2025

Kolonne 4 viser anslag på oppgåvekorrigert vekst i frie inntekter frå anslag på rekneskap 2024 til 2025 for kvar kommune i 1 000 kroner (kol. 3 – kol. 2).

Kolonne 5 – Anslag på korrigert vekst i prosent frå 2024 til 2025

Kolonne 5 viser prosentvis nominell oppgåvekorrigert vekst frå anslag på rekneskap 2024 til 2025.